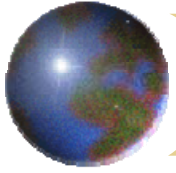

МЕЂУНАРОДНО ПРИВАТНО ПРАВО

Доц. др Милена Ђорђевић, LL.M.

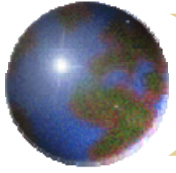

Приватноправни односи

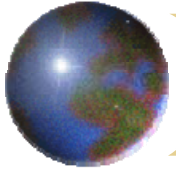
А се колима враћа са летовања и на ауто-путу у Хрватској прекорачи дозвољену брзину, па му хрватски саобраћајни полицајац изрекне новчану казну, остављајући му рок за плаћање од три дана. А се врати у Србију не плативши казну. Надлежни хрватски орган ће:

- а) директно извршити наплату на имовини лица А која се налази у Србији,
- б) пред надлежним судом РС покренути поступак признања одлуке којом се изриче новчана казна и затим принудно извршити наплату на имовини лица А која се налази у Србији,
- в) затражити од лица А да именује пуномоћника за пријем писмена у Хрватској коме ће доставити одлуку којом се изриче новчана казна, након чега ће несметано спровести извршење на имовини лица А која се налази у Србији,
- г) затражити међународну правну помоћ за достављање опомене за плаћање,
- д) ништа од понуђених одговора.

Током боравка на летовању у Грчкој српски држављанин А је, не знајући правила паркирања у летовалишту у ком је боравио, непрописно паркирао своје возило. Следећег дана је за брисачем пронашао решење којим му је локална комунална полиција изрекла казну од 50 евра. А се вратио са летовања у Србију не плативши тих 50 евра и сада се брине како ће грчки органи моћи да наплате дуг који према њима има.

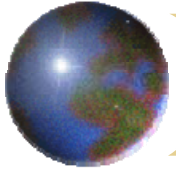
- а) А не треба да брине, јер решење неће моћи да се призна и изврши у Србији зато што му пред грчким органом није пружена могућност да се брани, већ је решење о кажњавању остављено за брисач,
- б) грчки орган мора да тражи сагласност Министарства правде Републике Србије да би извршио решење у Србији,
- в) грчки орган ће, преко амбасаде Грчке у Србији, доставити опомену за плаћање лицу А и оставити му примерен рок за добровољно плаћање, па уколико А пропусти да добровољно изврши своју обавезу, тражиће признање решења у Србији после чега ће се принудно намирити на имовини А која се налази у Србији,
- г) решење грчког органа није подобно за признање и извршење у Србији.

Елемент иностраности

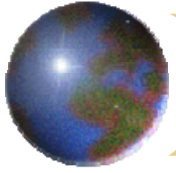
У једном грађанскоправном односу страни елемент може да буде изражен у субјекту кроз:

- а) држављанство учесника у датом правном односу,
- б) место налажења ствари,
- в) пребивалиште или боравиште, односно уобичајено боравиште учесника,
- г) место закључења или извршења обавеза из правног посла у питању.

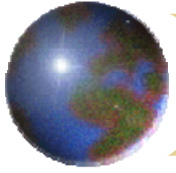
У једном грађанскоправном односу страни елемент може да буде изражен у објекту кроз:

- а) држављанство учесника у датом правном односу,
- б) место налажења ствари,
- в) место регистрације возила,
- г) место закључења или извршења обавеза из правног посла у питању.

У једном грађанскоправном односу страни елемент може да буде изражен у правима и обавезама кроз:

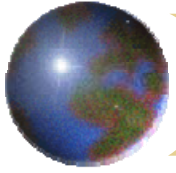
- а) место извршења деликтне радње,
- б) место налажења ствари,
- в) место регистрације возила,
- г) место закључења или извршења обавеза из правног посла у питању.

Извори МПП-а

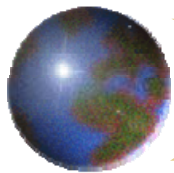
Који су извори међународног приватног права у српском праву и како је одређена њихова хијерерхија (заокружити и поређати по хијерархијском редоследу)?

- ❑ ЗМПП – примењује се на ___ месту
- ❑ судска пракса – примењује се на ___ месту
- ❑ потврђени међународни уговори – примењују се на ___ месту
- ❑ Регулатива 44/2001 („Брисел I“) о надлежности и признању и извршењу страних судских одлука у грађанским и трговачким стварима – примењује се на ___ месту
- ❑ остали закони – примењују се на ___ месту
- ❑ Устав – примењује се на ___ месту

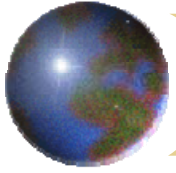
Како се попуњавају правне празнине у одређивању меродавног права у српском међународном приватном праву? (заокружи тачне одговоре)

1. применом правила страног меродавног права
2. сходном применом одредаба и начела ЗМПП-а
3. применом начела правног поретка Републике Србије
4. применом начела страног меродавног правног поретка
5. преупућивањем
6. применом начела међународног приватног права

Према српском ЗМПП-у, правне празнине у
одређивању меродавног права попуњавају се
(навести Законом предвиђене начине):

- a) _____/
- б) _____/
- в) _____.

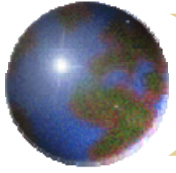
Колизиона норма

Колизиона норма гласи:

За личне и законске имовинске односе брачних другова меродавно је право државе чији су они држављани.

Ако су брачни другови држављани различитих држава, меродавно је право државе у којој имају пребивалиште.

- а) Правна категорија је:
- б) Тачка везивања је:

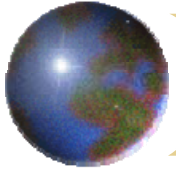

Колизиона норма гласи:

У погледу услова за закључење брака меродавно је, за свако лице, право државе чији је оно држављанин у време ступања у брак.

а) Тачка везивања је:

б) правна категорија је:

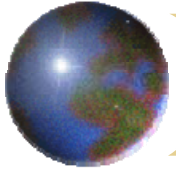
Колизиона норма гласи:

За дејство усвојења меродавно је право државе чији су држављани усвојилац и усвојеник у време заснивања усвојења.

Ако су усвојилац и усвојеник држављани различитих држава, меродавно је право државе у којој имају пребивалиште.

а) Тачка везивања је:

б) правна категорија је:

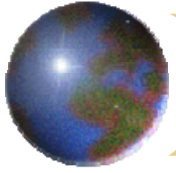

Колизиона норма гласи:

За уговор о продаји покретних ствари меродавно је, ако стране нису друкчије уговориле, право места где се у време пријема понуде налазило пребивалиште, односно седиште продавца.

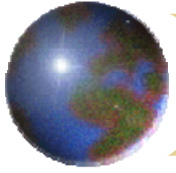
а) Тачка везивања је:

б) правна категорија је:

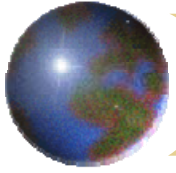
За коју од следећих правних категорија не постоји посебна колизиона норма у Закону у решавању сукоба закона са прописима других земаља?

- а) уговор о купопродаји,
- б) вануговорна одговорност за штету,
- в) стварна права на ваздухоплову,
- г) односи родитеља и деце.

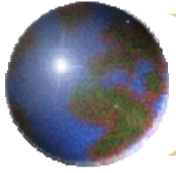
*Које су од наведених сталне (фиксне)
тачке везивања?*

- а) место извршења деликта,
- б) држављанство,
- в) место налажења покретне ствари,
- г) место закључења уговора,
- д) аутономија воље,
- ђ) место налажења непокретне ствари.

Које су од наведених променљиве тачке везивања?

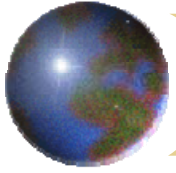
- а) место извршења деликта,
- б) држављанство,
- в) место налажења покретне ствари,
- г) место закључења уговора,
- д) аутономија воље,
- ђ) место налажења непокретне ствари.

Одредба гласи:

Право одређено на основу овог Закона изузетно се неће применити уколико је, с обзиром на све околности случаја, очигледно да се спор налази у много тешњем односу са неким другим правом.

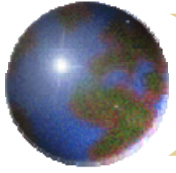
Како се назива оваква врста несамосталне колизионе норме?

Одредба гласи:

Право одређено на основу овог Закона као меродавно за вануговорну одговорност изузетно се неће применити уколико је, с обзиром на све околности случаја, очигледно да се спор налази у много тешњем односу са неким другим правом.

Како се назива оваква врста несамосталне колизионе норме?

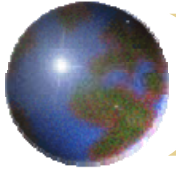

Колизиона норма гласи:

За развод брака меродавно је право државе чији су држављани оба брачна друга у време подношења тужбе. Ако су брачни другови држављани различитих држава у време подношења тужбе, за развод брака меродавна су кумулативно права обе државе чији су они држављани.

Наведене тачке везивања су:

- а) супсидијарно постављене
- б) алтернативно постављене

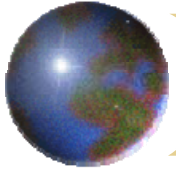
Колизиона норма гласи:

Тестамент је пуноважан у погледу облика ако је пуноважан по једном од следећих права:

- 1) по праву места где је тестамент састављен;*
- 2) по праву државе чији је држављанин био завешталац било у време располагања тестаментом било у време смрти;*
- 3) по праву завештаочевог пребивалишта било у време располагања тестаментом било у време смрти;*
- 4) по праву завештаочевог боравишта било у време располагања тестаментом било у време смрти;*
- 5) по праву Савезне Републике Југославије;*
- 6) за непокретност - и по праву места где се непокретност налази.*

Наведене тачке везивања су:

- а) супсидијарно постављене
- б) алтернативно постављене

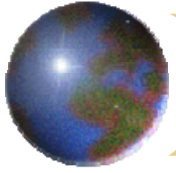

Колизиона норма гласи:

У погледу услова за закључење брака меродавно је, за свако лице, право државе чији је оно држављанин у време ступања у брак.

Наведене тачке везивања су:

- а) кумулативно постављене (дистрибутивна кумулација)
- б) кумулативно постављене (обична кумулација)
- в) супсидијарно постављене
- г) алтернативно постављене

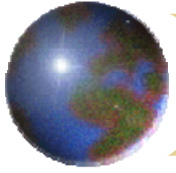

Колизиона норма гласи:

Ако су усвојилац и усвојеник држављани различитих држава, за услове заснивања усвојења и престанка усвојења меродавна су кумулативно права обе државе чији су они држављани.

Наведене тачке везивања су:

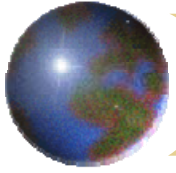
- а) кумулативно постављене (дистрибутивна кумулација)
- б) кумулативно постављене (обична кумулација)
- в) супсидијарно постављене
- г) алтернативно постављене

*За форму брака меродавно је право места
у коме се брак закључује.*

Наведена колизиона норма је:

- а) двострана
- б) једнострана

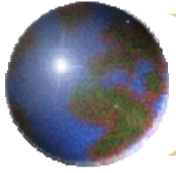

За својинскоправне односе и друга права на непокретности која се налази у Србији меродавно је српско право.

Наведена колизиона норма је:

а) двострана

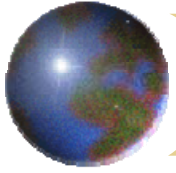
б) једнострана

За проглашење несталог лица умрлим меродавно је право државе чији је држављанин било то лице у време нестанка.

Наведена колизиона норма је:

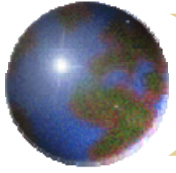
- а) самостална
- б) несамостална

Не примењује се право стране државе ако би његово дејство било супротно Уставом СРЈ утврђеним основама друштвеног уређења.

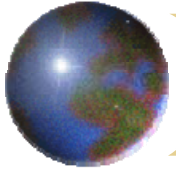
Наведена колизиона норма је:

- а) самостална
- б) несамостална

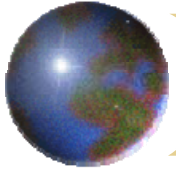

Суд и други државни органи РС примењују колизионе норме:

- а) факултативно, ако нађу да се примена страног права повољнија за странке,
- б) императивно, увек када се у једном грађанскоправном односу јави елемент иностраности,
- в) императивно, али само тада када суд уједно и познаје садржину страног права

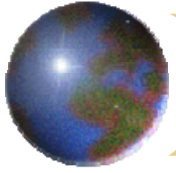
Пред српским судом расправља се покретна заоставštина страног држављанина. Примењујући одредбу члана 30 ЗМПП, која као меродавно право за наслеђивање предвиђа право државе чије је држављанство имао оставилац у тренутку смрти, што је у овом случају страно право. По том праву, један од наследника је страни држављанин, и то баш државе чији је држављанин у моменту смрти био и оставилац. Остали наследници, међутим, траже од суда да примени наше право (по којем би страни држављанин остао без наследства) и то образлажу тиме да у овом случају нема реципроцитета с обзиром да судови земље држављанства оставиоца на расправљање заоставштине увек примењују домаће право. Да ли ће српски судија прихватити овај захтев? Кратко (у једној реченици) образложите одговор.

Страно право

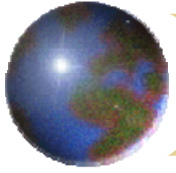
Према нашем ЗМПП-у, страно право се има схватити (заокружити све тачне одговоре):

- ❑ као право
- ❑ као чињеница
- ❑ и као право и као чињеница
- ❑ орган који одлучује има дискреционо овлашћење да процени да ли ће страно право схватити као право или као чињеницу, зависно од околности случаја
- ❑ ЗМПП не регулише ово питање.

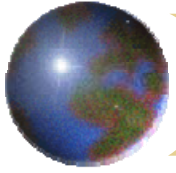
Према српском ЗМПП-у, обавеза суда РС да утврди садржај страног права:

- а) постоји само ако је страно право објективно сазнатљиво,
- б) постоји ако је Министарство правде РС у могућности да суду пружи информације о садржају страног права,
- в) постоји само уколико стране у спору сарађују у утврђивању садржаја страног меродавног права,
- г) је апсолутна.

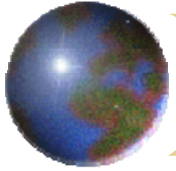
Према члану 13 српског ЗМПП-а, приликом утврђивања садржај страног права, српски суд је овлашћен да:

- а) затражи обавештење о страном праву од Министарства унутрашњих послова,
- б) прихвати вештачење о садржини страног права, уколико нека од страна у поступку поднесе такав предлог а друга се не противи,
- в) саслуша у својству сведока стручњака за страно право који би сведочио о садржају права које је потребно сазнати,
- г) нареди странама у поступку да поднесу јавну исправу о садржини страног права,
- д) прихвати јавну исправу о садржају страног права коју му поднесу стране у поступку,
- ђ) нареди вештачење о садржини страног права, уколико ни на један други начин није могуће утврдити садржај страног права.

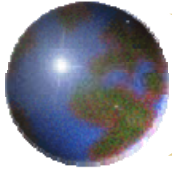
Како суд РС може да сазна садржину страног права које треба да примени?

- а) тако што ће обавезати странке у поступку да му доставе јавну исправу о садржају страног права,
- б) тако што ће упутити допис Институту за упоредно право и тражити обавештење о садржају страног права које треба да примени,
- в) тако што ће позвати истакнутог познаваоца права које треба да примени и саслушати га у својству вештака за страно право,
- г) тако што ће тражити обавештење о садржају страног права од Министарства правде РС.

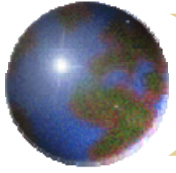
Примењујући одговарајућу колизиону норму из ЗМПП-а, суд РС је утврдио да је на спорни правни однос који треба да реши меродавно право Монголије. Пошто га је Министарство правде РС обавестило да не располаже подацима о садржају монголског права, суд РС је претпоставио да је монголско право, у погледу питања које је предмет спора, слично кинеском, па је применио кинеско право. Да ли ће страна која не успе у спору имати основ да уложи жалбу због погрешне примене материјалног права?

- а) неће, јер је монголско право објективно несазнатљиво и суд РС је исправно поступио,
- б) неће, јер је улагање жалбе по основу погрешне примене материјалног права ограничено на погрешну примену права РС,
- в) хоће, јер суд РС није испунио обавезу да сазна и примени право Монголије,
- г) расположивост правних лекова зависи од сличности кинеског и монголског права: ако су одредбе кинеског и монголског права заиста сличне, право на жалбу не постоји; ако се одредбе разликују, страна која није успела у спору ће моћи да уложи жалбу.

Меродавно право за спор из приватноправног односа са елементом иностраности пред судом РС било је право Италије. Судија је донео првостепену одлуку применом италијанског права, али није тражио обавештење о његовом садржају од Министарства правде и државне управе, нити је од странака у поступку тражио да му поднесу јавну исправу о садржини италијанског права. Међутим, пре него што је истекао рок за жалбу, страна које је изгубила спор сазна да је поступајући судија садржај италијанског права сазнао тако што је у неформалном телефонском разговору питао свог доброг пријатеља који је судија у Италији. Шта страна која је изгубила спор тим поводом може да уради?

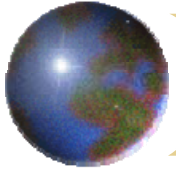
- а) да поднесе жалбу због погрешне примене материјалног права, јер је српски судија повредио члан 13 ЗМПП (сазнање страног права),
- б) да поднесе жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, јер је српски судија повредио члан 13 ЗМПП (сазнање страног права),
- в) да поднесе захтев за заштиту законитости јер је поступајући судија изиграо закон директним сазнањем италијанског права, чиме је ускратио стране у поступку механизма заштите њихових права у поступку сазнавања страног права, који би им били на располагању да је обавештење о садржају страног права тражено од Министарства правде и државне управе,
- г) да поднесе предлог за поновно покретање поступка због сазнања нових околности значајаних за доношење одлуке,
- д) ништа јер српски судија није поступио супротно закону.

Renvoi – узвраћање и преупућивање

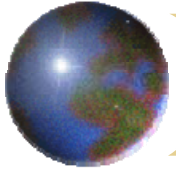
● Функција колизионе норме:

- ❖ Меродавно је страно право
- ❖ Шта заправо значи 'страно право'
- ❖ Само супстанцијалне норме?
- ❖ КН?

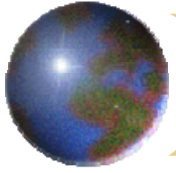
Форго

- Форго – 1882 – француски Касациони суд
 - ❑ Баварац, ванбрачно дете
 - ❑ Од пете год живео у Француској, оженио се, стекао имовину, остао удовац и умро
 - ❑ Никада није стекао фр. законски домицил (адм. одобрење потребно), али јесте фактички домицил
 - ❑ Иза њега су остали само побочни (ванбрачни) сродници по мајчиној линији који су имали право на наслеђе по баварском праву, али не и по француском материјалном праву (у Француској би наследник била држава)
 - ❑ ФКН – право држављанства, БКН – право фактичког домицила
 - Супстанцијално упућивање → наслеђују Форгоови побочни сродници
 - Колизионо упућивање → наслеђује Француска

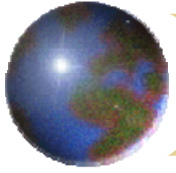
Врсте упућивања

- **Супстанцијално упућивање (А-Б)**
 - Колизiona норма почетног права у принципу упућује на супстанцијално (материјално) право
- **Колизионо упућивање (А-Б-Б; А-Б-А; А-Б-Ц)**
 - Колизiona норма почетног права у принципу упућује на целокупно право, и материјално (супстанцијално) али и колизионо
 - Упућивање (А-Б-Б)
 - Узвраћање (А-Б-А)
 - Преупућивање (А-Б-Ц)

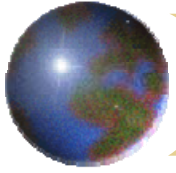
Претпоставке за renvoi

- Теоријска и правно-политичка претпоставка да је прихваћено колизионо упућивање домаћег права (упућивање на *страно право у целини*)
- Колизионе норме се садржински разликују у повезници или њеној квалификацији
- Чињенични склоп који отпочиње “игру” узваћања и упућивања (нпр. Форго)

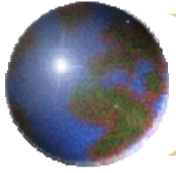
Pro renvoi

- Применити странo право онако како би га применио судија чије је оно (судићу као да сам у Белгији)
- Примена страног права противу воље те државе је неприхватљива
- Координација система (координација домаћих и страних КН)
- *stay at home* (омогућава узвраћање и примену домаћег права)

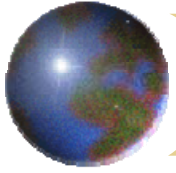
Contra renvoi

- Функција колизионих правила је да одреде меродавно право – са *renvoia* то се не остварује
- Законодавац сам одређује право које је по његовом мишљењу *у најближој вези* са случајем
- Зачарани круг – шта је грешка Форго логике?
 - Пуцање ланца само ако се дође до права које сматра да се домаће супстанцијалне норме имају применити
- Практична консеквенца – отежавање положаја судије (*terra incognita*) – познавање и страног колизионог права!

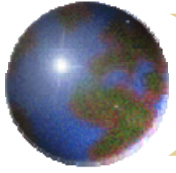

Начин примене

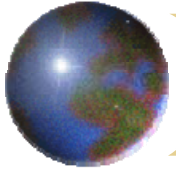
- ✚ *Renvoi* у једном кораку
(континентални)
 - ❖ КН првоупућене државе воде до коначног избора супстанцијалног права
 - ❖ Доктринарно мањкав, практичнији
 - ❖ друго упућивање је увек супстанцијално

- Дупли, тотални *renvoi* (енглески)
 - ❖ Непрактичан, доктринарно доследан
 - ❖ 'Теорија страног суда'
 - ❖ Узима се у обзир не само страна колизиона норма *већ и став правног система стране земље према установи*
 - ❖ *Проблем ако и првоупућена земља примењује дупли *renvoia* – поново зачарани круг!*

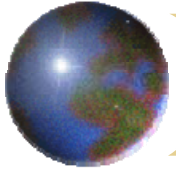

- Тестаментарна способност британског држављанина који је имао домицил у Француској
- Енг КН указује на право домицила
- Енг судија суди као у Француској – Фр. КН упућује на право држављанства. Француски суд мора да примени материјално право оне земље на које га упућују КН првоупућеног права – Фр судија би применио право на које је упутила енглеска колизиона норма = француско право. Следи: енглески судија би применио француско право
- Кад француско право не би прихватало концепт *renvoia*, онда би судија применио право на које упућује Фр КН - материјално право Енглеске.
- Кад би француско право прихватало концепт дуплог *renvoia*, онда би дошло до зачараног круга! Како решити зачарани круг?

Став појединих земаља

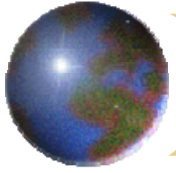
- Негативан став – Грчка, Перу, Бразил, Египат, Рим I Регулација, ХК саобраћајне незгоде
- Искључује као општу установу, дозвољава у посебним случајевима – Белгија 2004.
- Само узвраћање на домаће право – Шпанија, Мађарска, Албанија
- Оба вида – Француска, Аустрија, Немачка, МИ

Став српског права – чл. 6.3МПП

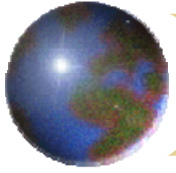
"Ако би по одредбама овог закона требало применити право стране државе, узимају се у обзир његова правила о одређивању меродавног права.

Ако правила стране државе о одређивању меродавног права узвраћају на право Савезне Републике Југославије, примениће се право Савезне Републике Југославије, не узимајући у обзир правила о одређивању меродавног права."

Тумачење члана 6?

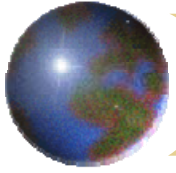
- Одредбама овог Закона:
 - општи институт или не?
 - Renvoia само у једном кораку?
- Исправно тумачење закона не даје решење за ситуацију А-Б-Ц-Б
- *A contrario* други став – када не узвраћа на наше, иде се даље?
- Стојановић – Спајање у тумачењу чл. 6. са чл. 9 – Квалификација (*Право стране државе примењује се према свом смислу и појмовима које садржи*) – води *foreign court theory* изузев кад долази до узвраћања!
- Renvoi није оправдан када је тачка везивања
 - Аутономија воље
 - Принцип најближе везе
 - Алтернативне тачке везивања

Renvoi – примери

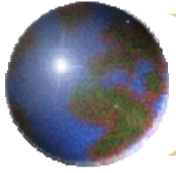
Институт "Renvoi" у Закону о решавању сукоба Закона са прописима других земаља значи:

- а) обавезну примену страног материјалног права када на ово упуте колизионе норме *lex fori*,
- б) обавезну примену колизионих норми страног права када на примену страног права упуте колизионе норме *lex fori*,
- в) факултативну примену колизионих норми страног права,
- г) обавезну примену супстанцијалних норми *lex fori*.

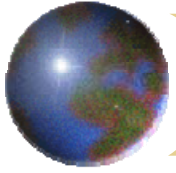
Према српском ЗМПП-у, када у поступку пред судом РС колизиона норма страног права укаже на меродавност права РС, суд РС ће применити:

- а) императивно колизиону норму права РС,
- б) императивно материјалну норму права РС,
- в) материјалну или колизиону норму права РС, зависно од става првоупућеног права према институту *renvoi*,
- г) описана ситуација не може да се јави пред судом РС.

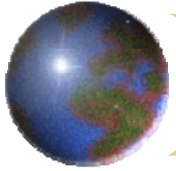
Српски суд расправља покретну заоставштину данског држављанина чије је последње пребивалиште било у Новом Саду. Колизиона норма српског ЗМПП-а као меродавно право за наслеђивање одређује право држављанства оставиоца у тренутку смрти, док колизиона норма данског Грађанског законика предвиђа да ће се на наслеђивање покретне заоставштине применити право последњег пребивалишта оставиоца. Које право ће српски судија применити на расправљање заоставштине у описаном случају?

- а) данско материјално право,
- б) српско материјално право,
- в) данско или српско материјално право, зависно од тога са којим од та два је случај у ближој вези,
- г) одлука српског суда у погледу меродавног права зависи од става данског права према институту *renvoi*.

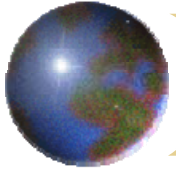
*Пред судом РС расправља се покретна заоставштина лица А која се налази у Србији. А је био енглески држављанин са последњим пребивалиштем у РС. Колизиона норма српског ЗМПП-а као меродавно право за наслеђивање одређује право држављанства оставиоца у тренутку смрти, док енглеска колизиона норма за наслеђивање предвиђа примену права државе последњег пребивалишта оставиоца. Такође, енглеско право прихвата двоструки *renvoi*. Које право ће бити меродавно за наслеђивање лица А пред судом РС?*

- а) право Србије,
- б) право Енглеске,
- в) кумулативно, права Србије и Енглеске,
- г) право које наследници изаберу.

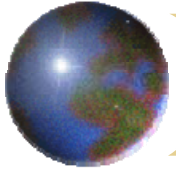
Пред судом РС расправља се покретна заоставштина лица Л. Л је био држављанин Данске, а имао је последње пребивалиште у Лондону, у Енглеској. Колизациона норма српског ЗМПП-а као меродавно право за наслеђивање одређује право држављанства оставиоца у тренутку смрти. Данска колизациона норма за наслеђивање предвиђа меродавност права државе последњег пребивалишта оставиоца. Енглеска колизациона норма за наслеђивање такође предвиђа меродавност права државе последњег пребивалишта оставиоца. Које право ће суд РС применити на расправљање заоставштине лица Л?

- а) данско материјално право, јер српска колизациона норма предвиђа меродавност права државе држављанства оставиоца;
- б) српско материјално право, јер се покретна заоставштина лица Л расправља пред српским судом;
- в) енглеско право, јер на то право упућује данска колизациона норма;
- г) одговор на ово питање зависи од става данског права према *renvoi*;
- д) одговор на ово питање зависи од става енглеског права према *renvoi*.

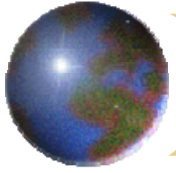
*Пред аустријским судом поставило се питање тестаментарне способности немачког држављанина А који је имао домицил у Француској. Аустријска колизиона норма указује на право домицила, као и немачка колизиона норма, а Француска колизиона норма указује на право држављанства. Француска не прихвата *renvoi*. Које право ће бити меродавно?*

- а) право Шпаније
- б) право Француске
- в) право Немачке
- г) право Аустрије
- д) ниједан од понуђених одговора

*Пред аустријским судом поставило се питање тестаментарне способност немачког држављанина А који је имао домицил у Француској. Аустријска колизиона норма указује на право домицила, као и колизиона норма Немачке. Аустрија прихвата дупли *renvoi*. Француска колизиона норма указује на право држављанства. У Француској судија мора да примени материјално право оне земље на које га упућују колизионе норме првоупућеног права. Које право ће бити меродавно?*

- а) право Шпаније
- б) право Француске
- в) право Немачке
- г) право Аустрије
- д) ниједан од понуђених одговора

*Пред аустријским судом поставило се питање тестаментарне способности немачког држављанина А који је имао домицил у Француској. Аустријска колизиона норма указује на право домицила, као и немачка колизиона норма, а Француска колизиона норма указује на право држављанства. Аустрија као и Француска прихвата дупли *renvoi*. Које право ће бити меродавно?*

- а) право Шпаније
- б) право Француске
- в) право Немачке
- г) право Аустрије
- д) ниједан од понуђених одговора